

a

ARCHITECTUUR AGENDA ROTTERDAM

mei - juni / 2009

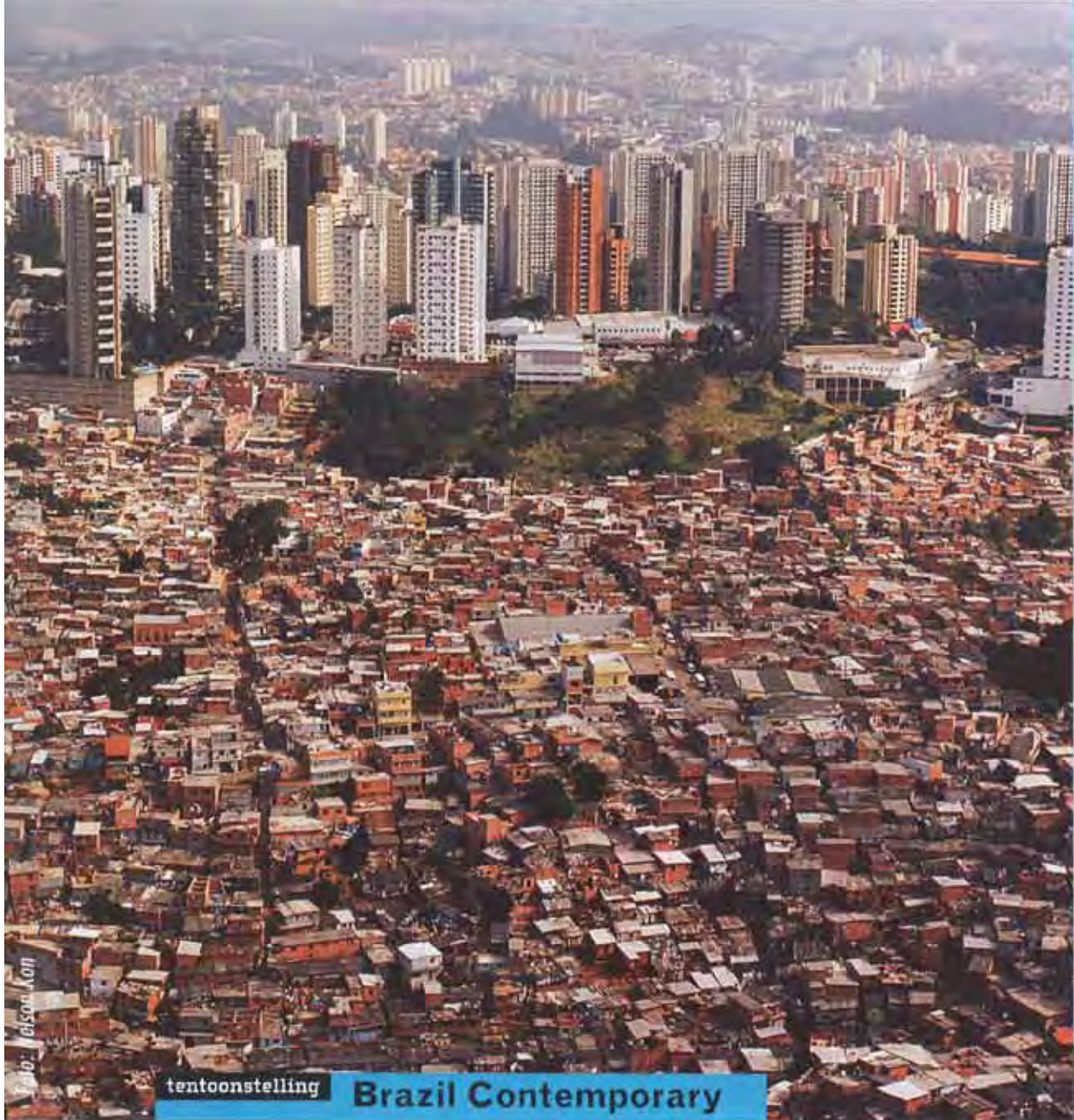

foto: Nelson Kon

tentoonstelling **Brazil Contemporary**

net opgeleverd **Hufgebouw**

opinie **Horror vacui**

opinie **Stille Stedenbouw**
de informele verdichting van Rotterdam

rotterdam objectief **Rotterdam CS**

Stille stedenbouw

de informele verdichting van Rotterdam

Rotterdam bouwt volop aan de verdichting van de bestaande stad. Op talloze plaatsen worden woningen voor de midden- en hogere inkomensgroepen gebouwd. Voeg daar de investeringen in de openbare ruimte bij en Rotterdam lijkt de juiste weg ingeslagen op weg naar een aantrekkelijke woonstad. Naast alle grootschalige verdichtingsplannen speelt zich ook een vrijwel onzichtbare en geruisloze ontwikkeling af van creatieve Rotterdamers die geheel op eigen kracht bijdragen aan een aantrekkelijke woonomgeving. Al deze kleine initiatieven bij elkaar vormen een minstens zo interessant beeld van de transformatie van de bestaande stad. Een voorbeeld is te vinden in de Provenierswijk waar achter een alledaagse gevel sinds kort een van de meest bijzondere woningen van Rotterdam schuilgaat.

Dit architectonisch kleinood is het woonhuis van de fotograaf Maarten Laupman en architectuurhistoricus Simone Rots. Drie

jaar geleden kochten zij het pand van een vriend die de voormalige ambulancegarage had aangeschaft zonder duidelijke bestemming. Laupman raakte gefascineerd door de hoge ruimte en vooral door de ligging aan een van de mooiste, historische stadstuinen van Rotterdam. Weliswaar bood het pand hier geen uitzicht op, maar door het verwijderen van de achtergevel ontstond een enorm venster dat daglicht en groen naar binnen haalt.

Dankzij het doorzettingsvermogen van Laupman en zijn architecten, Duzan Doepel en Lex van Deudekom, is het gelukt om deze donkere garage tot een uniek woonhuis met een ongebruikelijke indeling te transformeren. Het oerwoud van regelgeving en procedures is al ingewikkeld genoeg, maar wie ook nog iets wil realiseren dat afwijkt van de gangbare maatstaven moet sterk in zijn schoenen staan. Dat ondervond ook ontwerper Richard Hutten die in Blijdorp een leegstaande garage aankocht om hierin zijn droomhuis te realiseren. Via internet kwam hij op het spoor van dit verscholen bedrijfscomplex. Als alles goed gaat kan Hutten binnenkort beginnen met de verbouwing van het 450 vierkante meter tellende gebouw. Een tijdrovende artikel 19-procedure, onderzoek naar >>

Foto: Maarten Laupman

Rotterdam Centraal

Deze foto maakte ik onlangs voor Benthem Crouwel Architecten. Samen met Meyer en Van Schooten en West 8 hebben ze Team CS opgericht en getekend voor het ontwerp van de nieuwe OV terminal van Rotterdam Centraal. De loopbrug is al een eerste deel van het uiteindelijke stationsgebouw. Genomen van het dak van het Groothandelsgebouw geeft deze zuiver documentaire foto een spectaculair beeld van de kracht en dynamiek van dit gebied. *Jannes Linders*

>>

beschermde flora en fauna en naar mogelijke vervuiling van de bodem zijn slechts een greep uit de vele onverwachte hobbels die Hutten heeft moeten nemen.

Laupman en Hutten staan symbool voor het groeiend aantal creatieve Rotterdammers dat op zoek is naar een ongebruikelijke plek om te wonen. In hun soms lange zoektocht op afgelegen binnenterreinen en langs de rafelranden van de stad vinden zij verlaten garages of in verval geraakte industrie-complexen die precies dat bieden wat in het reguliere woningaanbod vaak ontbreekt of onbetaalbaar is: ruimte en karakter. Daarmee neemt Rotterdam op zich geen unieke positie in. Elke grote stad in Nederland heeft een creatieve klasse die buiten het gangbare hun specifieke woonwensen de ruimte geeft. Het verschil is wel dat Rotterdam een lange reputatie heeft in het aantrekken van creatieve beroepen. Het is de kunst om, nu de concurrentie toeneemt, deze groep ook te behouden. Naast een betaalbare werkomgeving hecht deze groep

ook aan een onalledaags woonklimaat en is bereid hierin te investeren. Dat Rotterdam al veel doet op dit vlak bewijzen de succesvolle klushuizen, maar het zou nog best een tandje hoger kunnen. Dat zit niet in actief beleid of subsidie, de creatieve huizenbouwers vinden hun weg toch wel, maar vooral in 'support' op het gebied van regelgeving en vergunningen. Ook zou Rotterdam meer kunnen doen om te laten zien welke potentie de bestaande stad heeft voor het creëren van individuele woonwensen. Naast de garages van Laupman en Hutten bestaan nog veel meer fantastische huizen die in de luwte van de grote stadsontwikkeling zijn generaliseerd. Het is tijd voor een boek dat de voorbeelden van deze informele verdichting van de stad blootlegt, dat druip van creativiteit en vooral inspireert om zelf aan de slag te gaan. Want Rotterdam biedt nog voldoende onbenutte ruimte voor deze stille stedenbouw.

Wijnand Galena, architectuurhistoricus